Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan tukemisen haasteet ja kehittämiskohteet sekä vuoden 2019 valtion talousarvioehdotuksen uudet toimet ja niiden vaikutukset

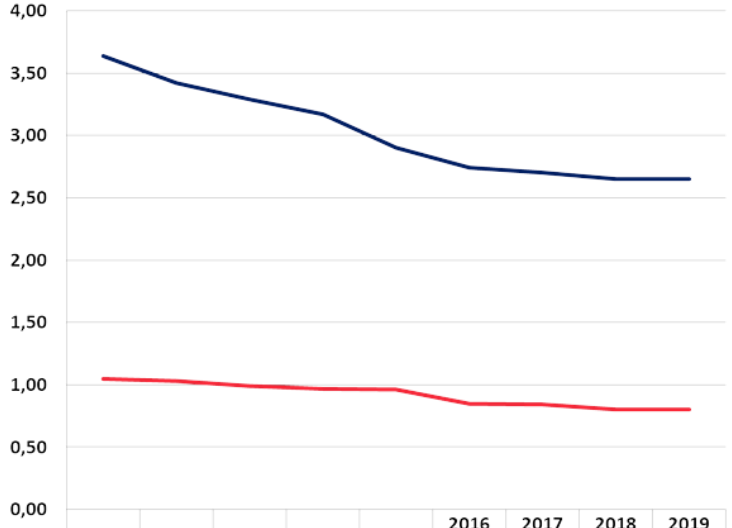
TEM

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Suomen edellytykset talouden uudistumiseen innovaatiotoiminnan kautta heikentyneet

- Toimialojen uudistuminen edellyttää riittävää panostusta tki-toimintaan.
- Julkinen rahoitus yritysten tki-toimintaan on heikompi kuin verrokkimaissa ja laskenut viime vuosina
- Yritykset keskittyvät jo olemassa olevien tuotteiden ja liiketoiminnan parantamiseen ja panostavat vähemmän tki-toimintaan.
- TIN-vision haastava tavoite: T&K-panostukset/BKT 4% vuoteen 2030 mennessä
- OECD-arviointi: pullonkaulana mm. vähäiset kannusteet yritysten innovatiiviseen uudistumiseen, tutkimuksen sisällöllinen suuntautuminen hyödyntämisen kannalta epäoptimaalisella tavalla sekä tutkimuksen ja yritysten yhteistyöalustojen puute.

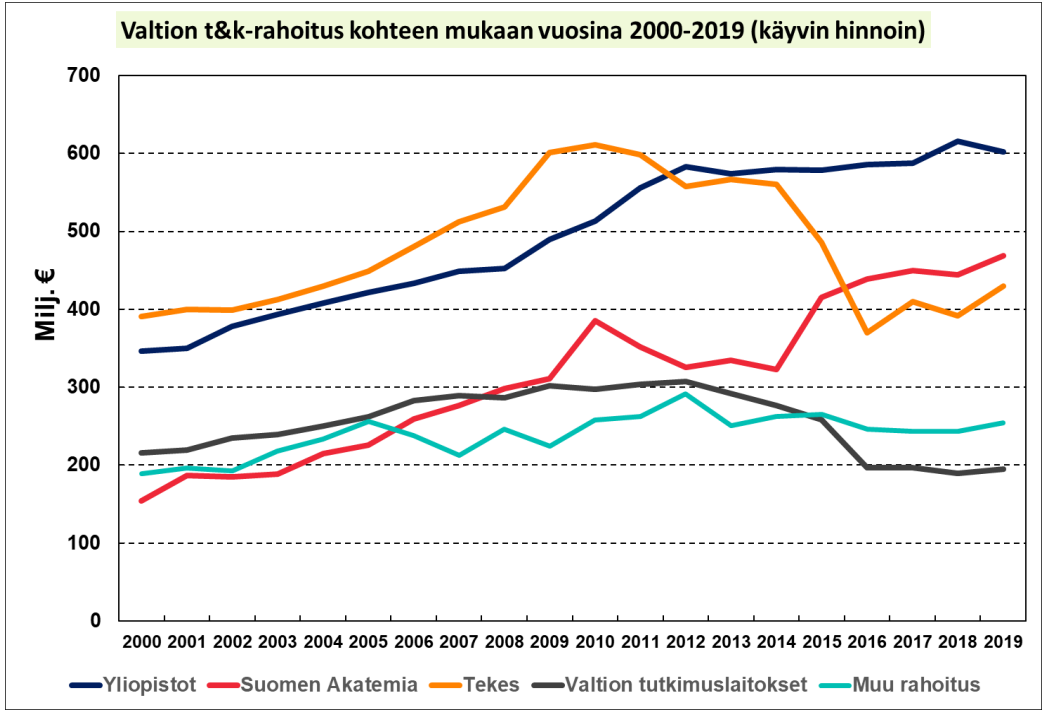
Suomen t&k-intensiteetti (%) ja valtion t&k-rahoituksen bkt-osuus (%) vuosina 2011-2019



	2011	2012	2013	2014	2015	2016 (arv.)	2017 (arv.)	2018 (arv.)	2019 (arv.)
T&k-intensiteetti	3,64	3,42	3,29	3,17	2,90	2,74	2,70	2,65	2,65
Valtion t&k-rahoituksen bkt-osuus	1,05	1,03	0,99	0,97	0,96	0,85	0,84	0,80	0,80

OECD:n Suomen tutkimus- ja innovaatiojärjestelmän toimivuudesta antamien suositusten johdosta tehdyt toimet

1. Yritysten tuottavuuden ja innovatiivisuuden edistäminen
   - mm. TIN visio 4%, Finpron ja Tekesin yhdistäminen Business Finlandiksi, päätökset t&k-rahoituksen lisäämisestä 2017 ja budjettiriihessä 2018, Finnveran uudet tuotteet…
2. Julkisten panostusten lisääminen tärkeisiin mahdollistaviin teknologioihin ja soveltavaan tutkimukseen
   - BF ohjelmakokonaisuus digitalisaation edistämiseen BF lisärahoitus, Tekoälyohjelma
3. Ulkomaisten sijoitusten ja t&k:n kansainvälistymisen lisääminen sekä tutkimuksessa että elinkeinoelämässä
   - Talent boost, startup permit, Invest in toiminta, VTT 15M, TESI/EIB …
4. Innovaatiotoimintaa ja yrittäjyyttä tukevien perusedellytysten säilyttäminen ja parantaminen
   - BF integraatio ja uusi toimintamalli, Finnveran tuotteet…



Business Finlandin avustus- ja lainavaltuudet, kärkihankerahoitus, pääomalainat sekä pääomasijoitukset

Muutokset Business Finlandin rahoitukseen PMI Sipilän hallituskaudella:

Budjettiriihi 2015:

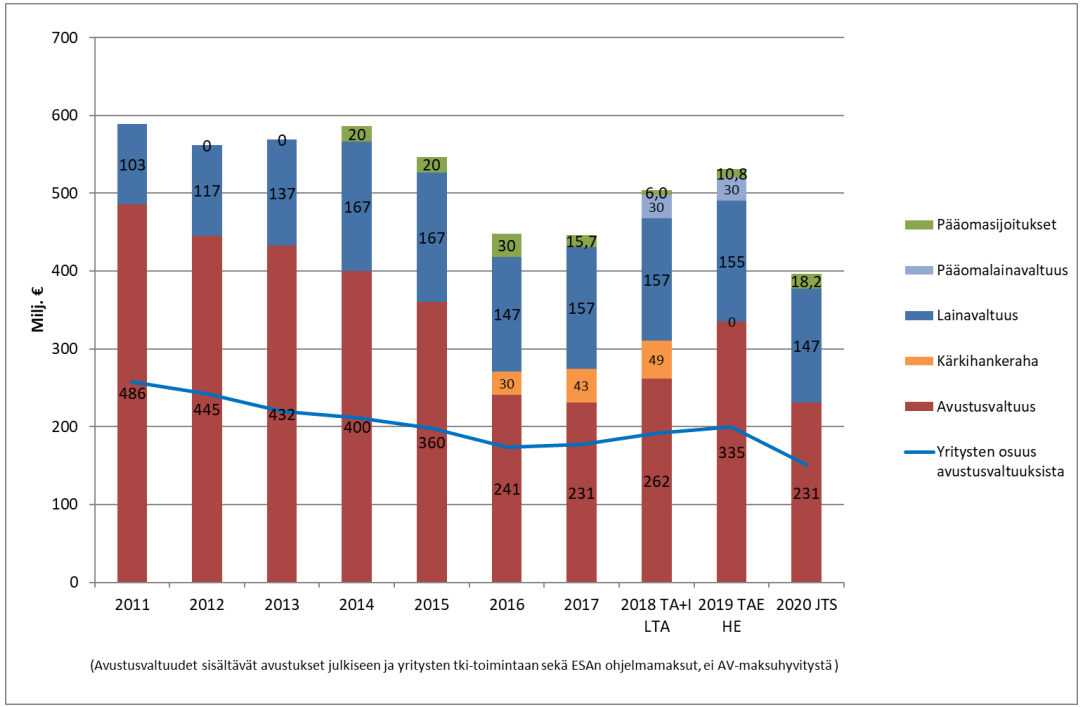
- 2016 lähtien vähennys 130 milj./vuosi
- kärkihankelisäykset +132 milj. 2016-2018

Kevään 2017 kehysriihen lisäykset 78 milj. 2018-2019:

- 35M+35M innovaatiosetelit, Team Finland Explorer, kasvumoottoreiden tuki
- 4M + 4M innovatiivisten julkisten hankintojen kannusteeksi
- 30M + 30M pääomalaina kasvumoottoreille

Budjettiriihi 2018:

- *Hallitus esittää 69 M lisäystä tki-toiminnan tukemiseen kannustamaan yritysten ja tutkimusorganisaatioiden monialaista t&k&i-yhteistyötä sekä soveltavaa tutkimusta.*



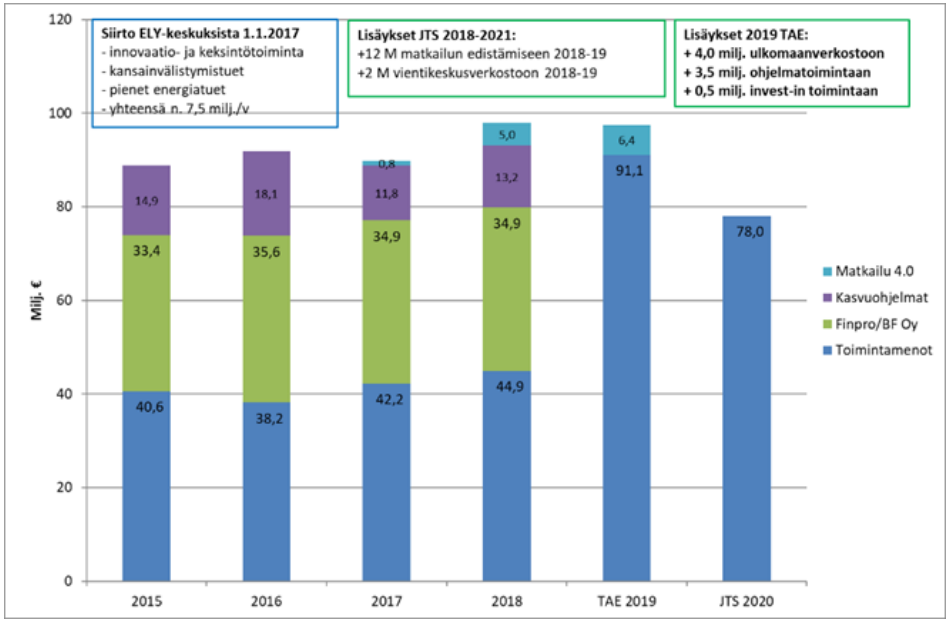
Business Finlandin toimintamenot (milj. euroa)

Muutokset PMI Sipilän hallituskaudella:

Kevään 2017 kehysriihen lisäykset
- 12 milj. euroa matkailun edistämiseen 2018-2019
- 2 milj. euroa vientikeskusverkoston vahvistamiseen 2018-2019

Budjettiriihi 2018: Hallitus esittää 8 milj. euron lisäyksiä:
- 4 milj. ulkomaanverkoston vahvistamiseen
- 3,5 milj. ohjelmatoimintaan
- 0,5 milj. invest-in –toimintaan

- Lisärahoituksella Business Finland pystyy vahvistamaan BF uudistuksen tavoitteiden mukaisesti vientiä, kansainvälistymistä ja Suomeen suuntautuvia ulkomaisia investointeja lisääviä ohjelmapalveluja erityisesti kansainvälisillä kohdemarkkinoilla. Monialaisen t&k&i-yhteistyön käynnistäminen ja liiketoiminta-verkostojen kytkeytyminen kansainvälisesti edellyttävät myös riittävää asiantuntijapanosta kotimaassa ja ulkomailla.



VTT:n rahoituksen kehitys

VTT:n rahoituskehityksen kääntämiseksi kasvuun hallitus on esittänyt seuraavia lisäyksiä:

Muutokset JTS2019-2022:

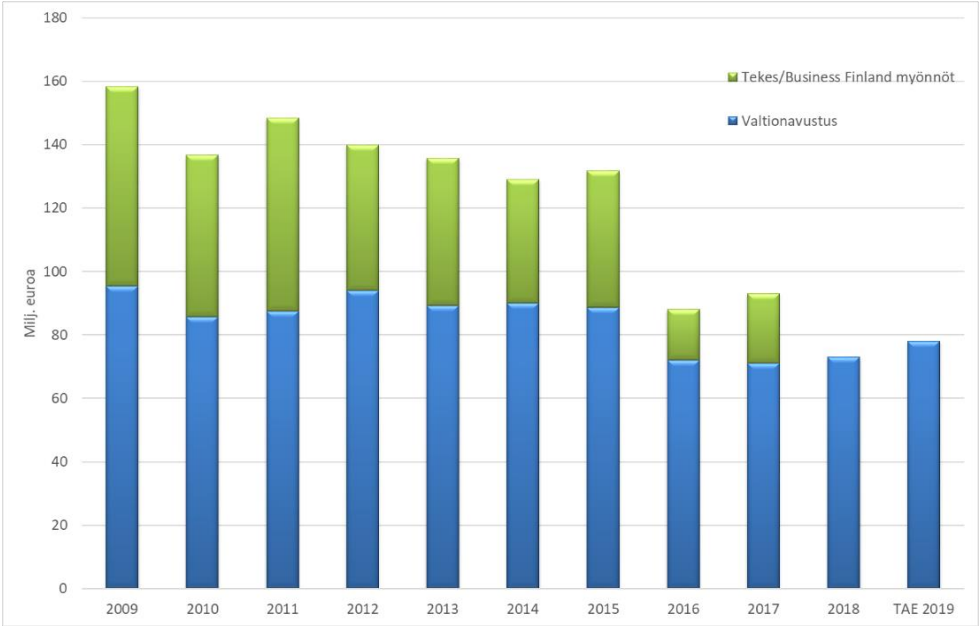
- 13,5 milj. euron valtuus ja määrärahat vuosille 2019 – 2022 FiR1 koereaktorin alasajon lisäkustannuksiin

Muutokset 2018 I lisätalousarviossa:

- 15 milj. euroa VTT:n yhteyteen perustettavan teknologiansiirtorahaston perustamiseen yhdessä **Euroopan investointipankin** ja yksityisten sijoittajien kanssa. Rahaston tavoiteltava koko on 40 M€.

Muutokset 2019 talousarvioesityksessä:

Hallitus esittää 7 milj. euron lisäystä VTT:n valtionavustukseen strategisen tutkimuksen vahvistamiseksi (mom. 32.20.49.). VTT:llä on tärkeä rooli osaamisen siirtämisessä tutkimuksesta elinkeinoelämän hyödynnettäväksi ja siten toimialojen uudistamisessa.



Yritysten kansainvälistymispalvelujen nykytila

- Kansainvälistyminen on yrityksille keskeinen kasvun väylä. Suomessa yritysten kansainvälistymispalveluita ja -rahoitusta on tarjolla useasta lähteestä. Järjestelmää on pyritty viime vuosina yksinkertaistamaan ja tehostamaan.
- Business Finland -kokonaisuuteen on koottu innovaatiorahoituksen, kansainvälistymisen ja viennin edistämisen, Suomeen suuntautuvien ulkomaisten investointien sekä matkailun edistämisen palvelut.
- Team Finland -verkoston operatiivinen koordinaatiovastuu siirtyi vuoden 2018 alussa työ- ja elinkeinoministeriöltä Business Finlandille. Kehitystyötä tehdään Team Finland -johtoryhmän ohjauksessa (edustettuina keskeiset TF-toimijat ja sidosryhmät).
- Team Finland -kasvuohjelmatoiminnalla on tuettu erityisesti pk-yritysten vientiä ja kansainvälistymistä, kytkeytymistä globaaleihin arvoverkostoihin sekä edistetty yritysten yhteisiä tarjoamia. Jatkuu erityisesti osana Business Finlandin ohjelmia.
- Alueellinen Team Finland yhteistyö kotimaassa, TF-koordinaattorit
- TEM myöntää erillisrahoitusta kansainvälistymistä tukeville yhteisöille, jotka tekevät merkittävää vienninedistämistyötä
- Finnvera: Pk-yritysten viennin edistämiseksi Finnvera Oyj on tuonut vuosina 2016-2018 markkinoille kolme uutta vienninrahoitustuotetta.
- Pääomasijoitustoiminta
- ELY-keskusten myöntämä yritysrahoitus ja kehittämispalvelut (yrityksen kehittämisavustukset ja yritysten kehittämispalvelut)

Yritysten kansainvälistymispalveluiden kehittämistarpeita

- Valtion pitkäjänteinen sitoutuminen viennin ja kansainvälistymisen edistämiseen: Team Finland – toiminnan jatkuvuus ja riittävä resursointi.
- PK-yritysten kansainvälistymistä edistävän ohjelmatoiminnan rahoituksen jatkuvuus seuraavalla hallituskaudella. Ulkomaanverkoston resurssien kasvattaminen erityisesti nopeasti kasvissa kehittyvissä talouksissa
- Kansallisten kansainvälistymispalveluiden fokusointi kansainvälistymisellä kasvua tavoitteleville vientiyrityksille sekä julkisten ja yksityisten kansainvälistymispalveluiden synergioiden lisääminen (ml. TF-yhteistyö)
- Palveluiden saatavuuden laajentaminen digitaalisten palvelujen avulla entistä laajemman yritysjoukon ulottuville
- Kansainvälistymispalveluiden ja rahoitusmahdollisuuksien tunnettavuuden lisääminen ja käyttöasteen kasvattaminen pk-yrityksissä
- Yhteisten asiakkuudenhallinnan välineiden ja toimintatapojen (esim. CRM) laajamittainen käyttöönotto
- Maakunnallisten yritys- ja työvoimapalvelujen nivominen yhdeksi kasvupalvelukokonaisuudeksi. Valtakunnallisten palvelujen asiakaslähtöinen yhteensovittaminen maakunnallisten palvelujen sekä kuntien elinvoimapalvelujen kanssa on tärkeätä.
- Uuden, maailmalla tuotetun tiedon ja osaamisen käyttöönoton lisääminen yrityksissä, yhteistyö kansainvälisten liiketoimintaverkostojen kanssa